

PRZEDSZKOLE SAMORZĄDOWE "KUJAWIACZEK"

88-230 Piotrków Kujawski ul. Poznańska 21A tel./ fax (054)26 54 169

e-mail: przedszkole@piotrkowkujawski.pl

www.przedszkolekujawiaczek.dlaprzedszkoli.eu

GAZETKA PRZEDSZKOLAKA

Nr 4 MAJ/2018

SPIS TREŚCI

- I. OD REDAKCJI
 - 1. Konkurs „Mamo, Tato bawcie się ze mną”
- II. KALENDARIUM
 - 1. To już za nami.....
 - 2. To przed nami.....
- III. AKTUALNOŚCI
 - 1. Po rekrutacji
 - 2. Piknik tuż, tuż
- IV. O CZYM RODZICE WIEDZIEĆ POWINNI
 - 1. Więzy rodzinne
 - 2. Dziecko i tablet
 - 3. Małe dzieci – spacer i poznawanie otoczenia
 - 4. Zaświeć się na niebiesko czyli światowy dzień autyzmu
- V. CO SŁYCHAĆ W GRUPACH?
 - 1. U Muchomorków
 - 2. Motyle cieszą się wiosną
 - 3. Wiosennie i wesoło u „Pszczołek”
 - 4. Jagódki to my...
 - 5. Słoneczka
- VI. KĄCIK LOGOPEDY
 - 1. Mowa społeczna u dzieci w wieku przedszkolnym, zabawy językowe
 - 2. Co powinien umieć mówić przedszkolak

KONKURSY KONKURSY

Z uwagi na zbliżający się Dzień Matki, Dzień Dziecka i Dzień Ojca zapraszamy Państwa do udziału w konkursie plastycznym „Mamo, Tato bawcie się ze mną”. Prace należy składać do 15 maja. Wszystkie prace będą wyeksponowane na wystawie podczas Pikniku Rodzinnego. Zapraszamy.

Cele konkursu:

- promowanie aktywnego stylu życia,
- inspirowanie rodziców do wspólnych zabaw ruchowych, aktywnego spędzania czasu wolnego z dzieckiem,
- rozwijanie predyspozycji plastycznych dziecka, jego zainteresowań.

Regulamin konkursu

- technika wykonania prac: dowolna plastyczna,
- forma: płaska,
- format prac A3 lub A4,
- prace należy podpisać na odwrocie (imię i nazwisko dziecka, wiek)

Kalendarium

To już za nami....

Zimę żegnamy – wiosnę witamy!

Tradycją przedszkola jest coroczne Powitanie Wiosny. W trosce o nasze środowisko od lat nie palimy ani nie wrzucamy kukły Marzanny do wody. Zazwyczaj „kładliśmy ją spać” w Izbie Regionalnej lub symbolicznie wrzucaliśmy do atrapy rzeki lub jeziora. W dniu 21 marca wszystkie dzieci zebrały się w sali „Pszczołek” żeby pożegnać zimę i powitać upragnioną i wyjątkowo długo wyczekiwaną w tym roku wiosnę. „Pszczołki” jako gospodarze uroczystości zaprezentowały przedstawienie pt. „Cztery pory roku”, podczas którego dzieci mogły przypomnieć sobie oznaki i symbole wszystkich pór roku. Aktorzy zaprezentowali również staropolski zwyczaj topienia kukły zwanej „Marzanną”, która to symbolizowała odchodzącą, nie lubianą już zimę. W trakcie przedstawienia wszyscy dobrze się bawili przy znanych piosenkach, a na koniec mieli okazję zatańczyć radosny „Taniec Mai” i zaśpiewać Pani Wiośnie gromkie „Sto lat!”.

Zazwyczaj, na wiosenne święto zapraszamy specjalnych gości. Tym razem gościliśmy chore na autyzm dzieci i ich terapeutów z Centrum Terapii, Rewalidacji i Wspomagania Rozwoju w Inowrocławiu. Rówieśnicy odwiedzili nas po raz pierwszy i wizyta w przedszkolu była dla nich wielkim przeżyciem. Obejrzelik przedstawienie, zwiedzili przedszkole oraz skorzystali z zabawy i poczęstunku w sali „Motyli”. Cieszymy się, że w tak radosnym, wiosennym dniu mogliśmy sprawić im trochę radości.

Dorota Kurant

„Dzieci – Dzieciom”

„Nie liczy się to ile posiadasz, ale ile dajesz innym i jak się z nimi dzielisz”

Dziękujemy wszystkim rodzicom, którzy wsparli akcję charytatywną „Dzieci – Dzieciom” organizowaną przez Ośrodek Szkolno-Wychowawczy w Radziejowie na rzecz dzieci i młodzieży z naszego powiatu uczęszczającej do tej placówki. W dniu 11 kwietnia 2018r. przedszkolaki z grupy „Pszczołki” wzięły udział w podsumowaniu XIX już edycji akcji. Dzieci przekazały zebrane przybory szkolne, które zostaną wykorzystane za zajęciach lekcyjnych i świetlicowych. Po przekazaniu podarunków przedszkolaki zaprezentowały swoje umiejętności wokalo-taneczne wobec zaproszonych gości i obecnej na uroczystości młodzieży. Udział w akcji „Dzieci – Dzieciom” był dla przedszkolaków wspaniałą lekcją integracji i tolerancji. Cieszymy się, że po raz kolejny mogliśmy sprawić radość.

Jeszcze raz w imieniu dzieci, młodzieży i nauczycieli z OSW w Radziejowie - Dziękujemy!

Dorota Kurant

Tydzień Kujawski

Poszanowanie tradycji narodowych i regionalnych – duma bycia Polakiem, mieszkańcem regionu zwanego Kujawami, oto zadania jakie stawiamy naszym małym wychowankom. Chcemy, aby dzieci poznały zamierchłe dzieje i nauczyły się pielęgnować to, co minęło, co stanowi o bogactwie, kulturze naszego narodu, jego odrębności i co nas wyróżnia spośród innych narodów. Poprzez edukację regionalną i narodowo-patriotyczną chcemy kształtować właściwy stosunek dzieci do przeszłości i uczyć je rozumieć teraźniejszość. Realizacja powyższych treści wiąże się ściśle z udziałem nauczycieli, dzieci i rodziców w wydarzeniach o charakterze regionalnym i patriotycznym.

Jeden wiosenny tydzień, co roku poświęcony jest folklorowi Kujaw. Dzieci, dzięki naszym działaniom (ciekawe zajęcia, uroczystości, wycieczki, spotkania z artystami ludowymi) poznają bliżej swoje miasto i region.

Za nami więc kolejny etap drogi, o której się mówi i pisze „Miłość do regionu to doskonała droga do nauczania miłości do Ojczyzny”. Zakończyliśmy „Tydzień Kujawski”, który rozpoczął się w tym roku z „przytupem”. W pierwszym dniu gościliśmy nasz ulubiony i zaprzyjaźniony zespół „Piotrkowianie”, którym serdecznie dziękujemy za ukazanie nam piękna ziemi kujawskiej, a także za przeczytanie opowiadania „Kujawiaczek” ze zbioru „Opowieści Kujawskie” Reginy Zalewskiej-Wojciechowskiej. Opowieścią tą panie z zespołu zapoczątkowały „kujawskie bajanie”, jakie następnego dnia odbyło się w grupach. Przedszkolaki wysłuchały historii o powstawaniu chleba, powideł, poznały legendę o powstaniu Piotrkowa Kujawskiego.

Bliżej poznaliśmy sztukę ludową, obrzędy i zwyczaje. Gościliśmy w przededniu świąt wielkanocnych ludową artystkę, zdobiacą jajka według zwyczajów panujących na Kujawach

i nie tylko. Smakowaliśmy z apetytem kujawskie przysmaki: ziemniaki w mundurkach z gzikiem, chlebek ze smalcem i ogórkiem kiszonym, żurek z białą kielbasą oraz ciasto drożdżowe z powidłami.

W przedszkolnych salach pojawiły się piękne „Kąciki Kujawskie”, które mieli okazję podziwiać nasi goście czyli zespół „Przedszkolnych Kujawiaczków” z Przedszkola z Osiecin. W ich wykonaniu obejrzelśmy inscenizację słowno-muzyczną „Wiosna na Kujawach”. Koledzy zachwycili nas odwagą i pięknymi strojami. Po przedstawieniu mieliśmy okazję wspólnie zjeść słodki poczęstunek i razem się pobawić.

Tydzień Kujawski zakończyliśmy przeglądem umiejętności regionalnych. Zaprosiliśmy rodziców, dziadków i rodzeństwo, dla których najpiękniej jak tylko

potrafiliśmy zatańczyliśmy i zaśpiewaliśmy. W repertuarze znalazły się piosenki „Głęboka studzienka”, „Czerwone jabłuszko”, „Rano rano, raniusieńko”, „Dwóm tańczyć się zachciało” oraz taniec „Kujawiak”. Występy zwieńczyła przepiękna piosenka o charakterze patriotycznym „Bo wszystko to moja Ojczyzna”.

Ewa Staszak, Magdalena Gregor

DZIEŃ FLAGI
W PRZEDSZKOLU SAMORZĄDOWYM
W PIOTRKOWIE KUJAWSKIM

26.04.2018 r.

**Dzieci tego dnia ubierały się w barwy narodowe –
3 grupy na biało (Motyle, Pszczółki, Muchomorki) i 3 grupy na czerwono
(Jagódki, Słoneczka, Biedronki).
Głównym elementem świętowania było wspólne zdjęcie
-dzieci utworzyły wielką flagę Polski.**

**„ŚWIĘTO FLAGI”
Zofia Tyszkiewicz, 02 maja 2004**

(...) Z nią od wieków naród kroczy.
Jest gdzie łzy i gdzie krew broczy. Przez zabory, wojny świata,
zawsze bliska jest Polaka.

Ciesz się Flago, a my z Tobą.
Godnie uniesione czoło,
ufne myśli i nadzieja,
duma serce nam rozpiera!(...)

To przed nami.....

Dzień Matki – Dzień Dziecka – Dzień Ojca – Dzień Rodziny
Imieniny Książki
Wycieczki dalsze i bliższe
Piknik
Zakończenie roku szkolnego

Aktualności

Rekrutacja do przedszkola

Zakończyła się rekrutacja dzieci do przedszkola na rok szkolny 2018/2019. Wszystkie dzieci, które spełniały wymagane warunki zostały przyjęte. W nowym roku szkolnym do przedszkola będzie więc uczęszczać 150 dzieci. Będą to dzieci 3,4 i 5 letnie. Dzieci 6 letnie roczne przygotowanie przedszkolne będą realizowały w szkole.

B. Pawłowska

Piknik Rodzinny

10 czerwca odbędzie się XVIII Piknik Rodzinny. Oficjalnym organizatorem imprezy jest Rada Rodziców i Rada Pedagogiczna. Do pracy włączają się jednak wszyscy pracownicy przedszkola i w miarę możliwości wszyscy rodzice. Pracy jest dużo, a im więcej nas będzie do pomocy, tym szybciej i łatwiej poradzimy sobie z organizacją i przebiegiem imprezy. Łączy nas wspólny cel – bezpieczna, atrakcyjna zabawa i pozyskanie środków na cele statutowe przedszkola, a więc dla wszystkich dzieci. Ustalenia Rady Rodziców dotyczące pikniku będą przekazywane przez „3” na zebraniach w poszczególnych grupach. Zapraszamy na spotkania. Jesteśmy otwarte na Państwa pomysły, rady, sugestie i wszelką pomoc.

B. Pawłowska

Pierwsze spotkanie z wielką sceną teatralną

Dnia 14 marca dzieci 4 letnie z grupy „Słoneczka” oraz „Biedroneczki” po raz pierwszy spotkały się z wielką sceną teatralną. Jazda autokarem także była miłym przeżyciem i atrakcją. Zwykle dziecko jeździ z rodzicami samochodem. Teraz mogło być z grupą rówieśników i wspólnie przeżywać chwile radości z nadchodzącego wydarzenia.

W sali teatralnej zajęliśmy super miejsca w pierwszym rzędzie.....zgodnie z biletami. Lekki strach i zaciekawienie towarzyszyły aż do rozpoczęcia spektaklu. Olbrzymia widownia i scena zrobili na małych przedszkolakach wielkie wrażenie.

No i się zaczęło. Na scenie pojawili się aktorzy. Emocjom nie było końca. Dekoracja, gra świateł, pierwsze spotkanie z aktorami dostarczyły czterolatkom wiele wrażeń. Przedszkolaki z niezwykłym zainteresowaniem obejrzały przedstawienie. Przedstawienie było bardzo piękne i pouczające. Przyda się, czyli historia niewielka Guzika z Pętelką to opowieść właśnie o takich dzieciach, które lubią psocić i zostawiać po sobie nieporządek. Celem spektaklu *było uświadomienie* dzieciom odpowiedzialności, poczucia obowiązku, sumienności, rzetelności oraz zachowania pewnej dyscypliny. Wyjazd do teatru wzbudził wiele pozytywnych emocji wśród przedszkolaków, o czym świadczyły ich komentarze po zakończonym przedstawieniu. Była to pierwsza wspólna wizyta „Słoneczek” i „Biedroneczek” w teatrze, ale zapewne nie ostatnia, gdyż zadaniem naszego przedszkola jest stwarzanie dzieciom sytuacji edukacyjnych budujących wrażliwość, w tym wrażliwość estetyczną, którą najlepiej i najpełniej dzieci odkrywają poprzez aktywny udział w przedstawieniach teatralnych i spotkaniach ze „sceną i aktorem”.

Elżbieta Sobieraj

Rodzicu!

Zabieraj swoje dziecko do teatru. Teatr uwalnia w nim skrywane uczucia, emocje, pełni rolę terapeutyczną, daje rozrywkę, rozwija wyobraźnię. A jeżeli poczujesz tam znudzenie spektaklem dla dzieci, skieruj swój wzrok na twarz swojego dziecka, a zobaczysz jego prawdziwą radość i fascynującą grę emocji.

O czym Rodzice wiedzieć powinni

Więzi rodzinne

Każdy z nas chciałby poznać receptę na szczęśliwą rodzinę. Wiemy na pewno, że jej filarem powinna być bezwarunkowa miłość, wzajemny szacunek i wsparcie. Staramy się pielęgnować rodzinne relacje, ale wiemy jakie to bywa trudne. Konflikty czy różnica zdań mogą zaburzać rodzinny ład i przecinać nić porozumienia, bądź przeciwnie – być przyczyną rozwoju i budowania prawdziwych, żywych relacji.

Pielęgnujemy więzi

Dom rodzinny to miejsce, do którego powinno chcieć się wracać. W rodzinie spotykają się różne temperamenty, a naszym zadaniem jest to, by je scalać przy zachowaniu indywidualności każdego z nich. **Rodzina kojarzy się przecież z bezpieczeństwem, zrozumieniem, szacunkiem i miłością.**

Budują ją wspólne rytuały, dobre nawyki, wzajemne wsparcie i otwartość, poczucie więzi. Pamiętajmy, by dawać dobry przykład dzieciom. Często nie zdajemy sobie sprawy, jak bardzo nasze zachowanie na nie wpływa.

Naszą rodzinę wzmocnią:

- **Wspólne posiłki** – w pędzącym świecie coraz trudniej znaleźć moment na spotkanie przy stole. Tymczasem przestrzeń wokół stołu powinna tętnić życiem. Posiłki, rozmowy, wymiana poglądów, śmieszne historie... Niech codzienne posiłki przy jednym stole staną się nawykiem.
- **Wspólne zainteresowania** – znajdziemy aktywność, która angażuje wszystkich członków rodziny. Podczas kolejnych weekendów warto spędzać razem czas, za każdym razem wykonując inne czynności. Pomoże to ustalić, jaka aktywność łączy członków rodziny.
- **Rozmawiajmy** – tylko dialog pozwala osiągnąć zamierzony cel i... pójście na kompromis. Jeśli pojawi się kwestia sporna, warto zorganizować naradę rodzinną, podczas której każdy może wyrazić swoje zdanie i zapoznać się z punktem widzenia innego członka rodziny. Ważna jest otwartość, opisywanie swoich uczuć, popieranie swojego zdania argumentami. Nie ma miejsca na odpowiedź „nie, bo nie!”

- **Celebруемy** – każdy dzień, tradycje, ważne momenty. Starajmy się kultywować tradycje rodzinne, pamiętajmy o urodzinach bliskich i rocznicach.
- **Bawmy się** – zabawa jest dla dzieci ważna! Bawmy się z dziećmi w to, co nam proponują. Pamiętajmy, że dzieci liczą inaczej wspólnie spędzony czas (rodzinna jazda samochodem nie jest dla nich tak wartościowa, jak zabawa w chowanego).
- **Dotrzymujmy słowa** – jeśli coś obiecujemy, a potem się z tego wycofujemy, dziecko może nie czuć się dobrze. Może zdarzyć się, że z jakiegoś powodu nie uda nam się wywiązać z deklaracji. I tu ważna jest rozmowa. Jeśli wytłumaczymy, dlaczego na ten moment nasza obietnica nie zostanie spełniona – prawdopodobnie dziecko to zrozumie. Pamiętajmy jednak, żeby okazać mu wsparcie i pozwolić wyrazić trudne emocje.

Tych kilka czynności pomaga budować fundament porozumienia w rodzinie. Wspólne działania, przegadane tematy łączą, rodzą więź. **Najważniejsze, by mieć dla siebie czas!**

opracowanie na podstawie źródeł intern. B. Pawłowska

Dziecko i tablet

Obok tradycyjnych urządzeń, takich jak telewizor czy komputer, coraz większą popularnością cieszą się w ostatnim czasie urządzenia mobilne: smartfony i tablety.

Pomimo iż odpowiednio dobrane treści internetowe mogą mieć pozytywny wpływ na rozwój dzieci, to zbyt wczesne i intensywne korzystanie z urządzeń elektronicznych może być dla nich szkodliwe. W pierwszych latach życia mózg człowieka rozwija się najintensywniej. Do tego rozwoju dziecko potrzebuje doświadczania świata wszystkimi zmysłami – zobaczyć, poczuć, usłyszeć, dotknąć. Ograniczenie pola działania dziecka i rodzaju bodźców może mieć negatywny wpływ na rozwój struktur neuronowych jego mózgu.

Mózg dziecka potrzebuje również intensywnych doświadczeń z innymi osobami. Ani telewizja, ani komputery nie zastąpią mu kontaktów z opiekunami czy innymi dziećmi, wspólnej zabawy, wspólnego czytania książek i innych doświadczeń, dzięki którym dzieci uczą się otaczającego je świata.

Tymczasem:

ponad 40% rocznych i dwuletnich dzieci w Polsce korzysta z tabletów lub smartfonów, wśród nich niemal co trzecie korzysta z urządzeń mobilnych codziennie lub prawie codziennie, 60% rodziców, którzy udostępniają dzieciom tablet lub smartfon, robi to, żeby zająć się swoimi sprawami, co czwarty po to, żeby dziecko zjadło posiłek, 18% – żeby dziecko zasnęło.

Kiedy i jak?

Dzieciom do drugiego roku życia nie zaleca się kontaktu z urządzeniami ekranowymi, w tym tabletami i smartfonami.

Udostępnianie urządzeń dotykowych dzieciom w wieku od 3 do 6 lat powinno być decyzją przemyślaną i obwarowaną szeregiem zasad.

Najważniejsze z nich to:

Należy zapewnić dzieciom dostęp jedynie do bezpiecznych i pożytecznych treści, dostosowanych do ich wieku.

Dzieci nie powinny korzystać z urządzeń mobilnych codziennie. Dobrym pomysłem jest ustalenie dnia lub dni, np. weekendu, bez urządzeń ekranowych.

Warto, żeby jednorazowo dzieci nie korzystały z urządzeń mobilnych dłużej niż 15-20 minut. Dzienny kontakt dzieci z wszelkimi urządzeniami ekranowymi nie powinien przekraczać od 30 min do 2 godzin (w zależności od wieku dziecka).

Rodzice powinni towarzyszyć dzieciom w korzystaniu z urządzeń mobilnych, tłumaczyć im to, co widzą na ekranie, wykorzystywać wspólny czas do interakcji.

Nie należy udostępniać urządzeń mobilnych dzieciom przed snem.

Promieniowanie emitowane przez monitory tabletów i smartfonów źle wpływa na zasypianie i jakość snu.

Nie należy traktować korzystania z urządzeń mobilnych jako nagrody, a zakazu ich używania jako kary. Podnosi to w oczach dzieci atrakcyjność tych urządzeń i wzmacnia przywiązanie do nich.

Nie wolno pozwalać na korzystanie z urządzeń mobilnych, aby zmotywować dzieci do jedzenia, treningu czystości itp.

Pozytywne treści:

Nieodpowiednie udostępnianie dzieciom mediów elektronicznych może być dla nich zagrożeniem. Jednak korzystanie przez dzieci w wieku od 3 do 6 lat z urządzeń mobilnych może też mieć pozytywny wpływ na ich rozwój społeczny, emocjonalny, moralny i poznawczy.

W sklepach z aplikacjami można znaleźć coraz więcej propozycji adresowanych do dzieci w wieku przedszkolnym. Dużą część z nich trudno uznać za pożyteczną, szczęśliwie przybywa jednak aplikacji naprawdę wartościowych.

W poszukiwaniu pozytywnych treści na urządzenia mobilne warto skorzystać z popularnych wyszukiwarek (np. Google) – wpisanie odpowiedniego hasła np. „aplikacje dla dzieci” lub nazwy konkretnej aplikacji pozwoli zapoznać się z informacjami od dystrybutorów aplikacji oraz opiniami innych internautów. Wpisując nazwę aplikacji w serwisie YouTube z dużym prawdopodobieństwem trafimy na film prezentujący jej działanie.

Szukając aplikacji dziecięcych warto skorzystać również z katalogu BestApp prowadzonego przez Fundację Dzieci Niczyje. Jest on dostępny jako aplikacja (dla systemu Android) oraz strona – www.bestapp.fdn.pl.

W katalogu można odnaleźć ponad sto aplikacji mobilnych przyjaznych dzieciom podzielonych na osiem kategorii tematycznych: plastyczne, łamigłówek, zręcznościowe, muzyczne, językowe, przyrodnicze, matematyczne, inne. Każda aplikacja jest oznaczona specjalnymi ikonami informującymi o wieku odbiorców (3+, 5+) oraz zawartości reklam i mikropłatności wewnątrz aplikacji.

Zabezpieczenia

Przed udostępnieniem dziecku smartfona czy tabletu warto zadbać o jego odpowiednie zabezpieczenie. W tym celu można skorzystać z dostępnych na rynku aplikacji kontroli rodzicielskiej. Dają one możliwość filtrowania treści, kontrolowania czasu i aktywności dziecka online itp. Aplikacje te dostępne są w sklepach online właściwych dla danego systemu operacyjnego.

Należy jednak zacząć od ustalenia hasła dostępu do urządzenia – zapobiegnie to niekontrolowanemu korzystaniu przez dziecko z tabletu lub smartfona. Następny krok to odpowiednie skonfigurowanie ustawień danego urządzenia. W przypadku urządzeń z systemem Android należy w ustawieniach urządzenia wybrać opcję „Kontrola rodzicielska” i ustalić ustawienia dotyczące ograniczenia treści. Mogą one dotyczyć aplikacji i gier, w których rodzic określa wiek dziecka, jak również zakupów muzyki w sklepie Google Play – tu rodzic może zablokować dostęp do utworów zawierających wulgaryzmy. Właściciele urządzeń mobilnych z systemem iOS (iPad, iPhone) mogą

skorzystać z funkcji „Ograniczenia”, która znajduje się w ustawieniach ogólnych urządzenia. W tym miejscu warto zdecydować o ograniczonym dostępie do wybranych treści. Rodzic może określić ograniczenie wiekowe dotyczące wyświetlanych filmów czy używanych programów. Można tu także zablokować dziecku dostęp do muzyki, teledysków i podcastów „dla dorosłych”.

Z kolei osoby posiadające urządzenia z systemem Windows Phone mogą skorzystać z funkcji „Moja rodzina” w usłudze Bezpieczeństwo rodzinne firmy Microsoft. Dzięki konfiguracji tej usługi, rodzic może zdecydować, czy umożliwia dziecku pobieranie gier i aplikacji, czy też nie wyraża na to zgody. W ramach funkcji „Filtr rodzinny” rodzic może uruchomić opcję „Filtr klasyfikacji gier”, która pozwala na wybór gier dostosowanych do wieku dziecka.

Co robić?

Co robić, kiedy przyzwyczailiśmy już roczne czy dwuletnie dziecko do korzystania ze smartfona i nie potrafimy się nim zaopiekować bez udostępniania mu tych urządzeń?

Albo jak reagować na sytuacje, kiedy starsze dzieci korzystają z urządzeń dotykowych w sposób budzący nasz niepokój?

Wspomniane sytuacje to m.in.:

- a) dziecko reaguje rozdrażnieniem, a nawet agresją w przypadkach ograniczenia lub braku dostępu do urządzeń mobilnych,
- b) kłopoty dziecka z zaśnięciem i innymi codziennymi czynnościami są prawdopodobnie wynikiem korzystania przez nie z tabletu lub smartfona,
- c) dziecko odmawia lub podejmuje z niechęcią aktywności niezwiązane z mediami elektronicznymi,
- d) tablet i smartfon są wiodącymi tematami poruszonymi przez dziecko.

Pamiętaj:

Dla dziecka w wieku przedszkolnym aktywności online powinny być jedynie dodatkiem do atrakcyjnych form spędzania czasu bez udziału urządzeń elektronicznych.

Opiekunowie powinni ustalić między sobą zasady korzystania dziecka z urządzeń mobilnych i z konsekwencją je egzekwować.

Jeżeli sytuacja wymyka się spod kontroli, warto szukać pomocy u psychologa dziecięcego i dowiedzieć się jak stawiać dziecku granice, jak towarzyszyć dziecku w emocjach, oraz jak spędzać z nim aktywnie czas.

Pomocna będzie również rozmowa z konsultantem bezpłatnego Telefonu dla Rodziców i Nauczycieli w Sprawie Bezpieczeństwa Dzieci 800 100 100.

opracowanie na podstawie źródeł intern. B. Pawłowska

Zaświeć się na niebiesko czyli światowy dzień autyzmu

„Każde dziecko z autyzmem jest indywidualne, inne, każdy inaczej przeżywa ten stan. Autyzm to jest stan bardzo specyficznego odbioru świata, stan bardzo specyficznego uczenia się. Dzieci z autyzmem inaczej się uczą, dlatego wymagają innych technik uczenia, by mogły nabywać umiejętności”

Autyzm to stan, zaburzenie psychorozwojowe, które pojawia się wcześnie, a mianowicie przed 3 rokiem życia. Objawia się zaburzeniami w trzech podstawowych sferach. Po pierwsze musimy mieć do czynienia z **deficytem mowy**, przy czym nie zawsze manifestuje się to w postaci niedorozwoju. Zaburzenia mowy mogą być związane z nadmiernym mówieniem, bądź też z mówieniem na jeden temat.

Poza mową trudności musimy zdiagnozować jeszcze w dwóch innych sferach. **W obrębie sfery społecznej** nieprawidłowości mogą mieć bardzo różny obraz, począwszy od całkowitego zamknięcia się, które jest najczęściej kojarzone z autyzmem, odizolowania, niereagowania na rówieśników, rodziców, czy inne bliskie osoby, kończąc na formach podczas, których mamy nadmierny kontakt. Ostatnia sfera, w której musimy stwierdzić problemy, **to sfera zachowań**. I tutaj, ile osób z autyzmem, tak szeroki wachlarz problemów możemy zobaczyć. Chodzi o bardzo trudne zachowania, które mogą być związane z agresją, destrukcją, także zachowaniami rutynowymi, czyli powtarzaniem pewnych form. Bardzo często nieprawidłowości te związane są z zaburzeniami przetwarzania bodźców z otoczenia. To niezrozumiałe dla nas odczucia. Na przykład bardzo cichy dźwięk powoduje wręcz ból fizyczny a głośny dźwięk powoduje przyjemność. To samo z dotykiem, czy innymi zmysłami. Te nieprawidłowości nie występują oczywiście u wszystkich dzieci.

8 kwietnia nasze przedszkole „zaświeciło się na niebiesko”. Wszystkie przedszkolaki tego dnia przyszły ubrane na niebiesko. Następnie odbyły się zajęcia związane z tematem autyzmu. Dzieci wykonywały prace plastyczne, słuchały opowiadania pt. Mój brat ma autyzm” oraz brały udział w niebieskim marszu. Tego dnia nie zabrakło także informacji dla rodziców. Przygotowane zostały ulotki oraz gazetka ścienna.

Autyzm nie jest chorobą zaraźliwą, nie kłuje, nie brudzi....

opracowanie na podstawie źródeł internetowych – K. Dziubich

Małe dzieci – spacer i poznawanie otoczenia

Wiek przedszkolny jest okresem szybkiego rozwoju dziecka. Następuje rozwój fizyczny – zmieniają się proporcje ciała, wielkość narządów wewnętrznych, dziecko przybywa na wadze. Doskonalą się także procesy psychiczne – pamięć, myślenie, uwaga, spostrzeżenia. Dziecko w tym okresie jest ciekawe świata. Interesuje się wszystkim, co go otacza. Ciągłe zadaje pytania – po co?, dlaczego?, co to jest ? Warto wykorzystać ten okres w życiu dziecka na zaspokojenie jego ciekawości otaczającym światem. U najmłodszych dzieci podstawą aktywności, poza salą przedszkolną, powinny być spacer. Są one nie tylko formą odpoczynku, ale także mogą i powinny pełnić funkcję edukacyjną, wzbogacającą doświadczenie dziecka. Spacer to doskonała okazja do poznawania świata przyrody, roślin i zwierząt. Jednymi z podstawowych celów kształcenia na etapie przedszkolnym są: **wyposażenie dzieci w wiedzę przyrodniczą, przygotowanie ich do życia w zgodzie z otaczającą naturą oraz wypracowanie umiejętności dbania o nią.** W życiu małego dziecka to przyroda jest często źródłem konkretnych wiadomości i tych radosnych przeżyć, które zapamiętuje na całe życie. Codzienny pobyt dzieci na powietrzu przez cały rok, to przede wszystkim nauka dostrzegania różnorodnych zjawisk atmosferycznych, a z czasem przyzwyczajen do bardziej systematycznych obserwacji otaczającej przyrody.

Wycieczka i spacer - zalety:

- pozwala na bezpośrednie obcowanie ze środowiskiem, naturalnym otoczeniem;
- jest źródłem trwałych wrażeń i spostrzeżeń niezbędnych do kształtowania się myślenia, pamięci, uwagi, tworzenia pojęć;
- pozwala doświadczać rzeczywistości wielozmysłowo – słucham, patrzę, badam, doświadczam, kojarzę fakty i organizuje tę wiedzę w zespół doświadczeń o świecie;
- rozbudza zainteresowania, ciekawość poznawczą;

- wyrabia wrażliwość na piękno;
- wyzwała pozytywne emocje – radość, zadowolenie, ciekawość;
- pozwala na integrację w grupie rówieśników;
- wpływa na formowanie się postaw moralnych i zachowań społecznych dzieci, np. kulturalnego zachowania się w miejscach publicznych, używanie zwrotów grzecznościowych;
- uczy dziecko właściwego zachowania wobec kolegów, dorosłych, z którymi przebywa w trakcie wycieczki;
- wykształca stosunek do świata przyrody, wytworów pracy ludzkiej;
- daje możliwość wyrobienia orientacji w terenie, nabywania określonych umiejętności i kształtowania nawyków;
- wpływa na kształtowanie uczuć patriotycznych - poczucia dumy narodowej, wytwarzania więzi dziecka ze środowiskiem, w którym żyje.
- zaspokaja naturalną potrzebę ruchu – wpływa korzystnie na rozwój fizyczny, odpręża układ nerwowy - przyczynia się do rozładowania emocji, agresji, napięć fizycznych, hartuje, rozwija sprawność i zręczność.

opracowanie E. Doręda

Akademia Zdrowego i Bezpiecznego Przedszkolaka

Odpowiednie odżywianie dzieci w wieku przedszkolnym ma ważny wpływ na ich prawidłowy rozwój, zdrowie, sprawność fizyczną, intelektualną i emocjonalną. Zwyczaje z okresu dzieciństwa mają znaczący wpływ na model żywienia w wieku dojrzałym. Nieprawidłowe żywienie powoduje zaburzenia procesów wzrastania i biologicznych procesów życiowych. Skutki nieodpowiedniego żywienia dzieci odbijają się na zdrowiu w okresie dorosłym. Właściwe odżywianie dzieci przedszkolnych to przede wszystkim odpowiednie do zapotrzebowania spożywanie składników odżywczych i pokrycie potrzeb energetycznych. Dieta dziecka w wieku przedszkolnym powinna zawierać produkty niezbędne do rozwoju, które dostarczą młodemu organizmowi odpowiednie składniki odżywcze. Warto pamiętać, że odpowiednia dieta zapewnia naszemu dziecku zdrowie, czyli prawidłowy rozwój fizyczny, emocjonalny i intelektualny oraz powoduje, że dziecko jest radosne i uśmiechnięte. Przedszkolak powinien spożywać 5 posiłków dziennie, które zawierają warzywa i owoce. Najlepiej surowe i świeże- wtedy zachowują najwięcej wartości odżywczych. Dodawaj je do posiłków oraz jako surowe dania. Błonnik w warzywach i owocach redukuje zaburzenia trawienia, a w wieku dorosłym zmniejsza ryzyko miażdżycy i nadciśnienia tętniczego. Poza tym owoce i warzywa są niskokaloryczne, dają szybko uczucie sytości i lekkości. Dziecko po zjedzeniu obiadu, złożonego z ziemniaków i mięsa, ale pozbawionego warzyw, będzie ociężałe i senne. Owoce mogą być zamiennikiem słodczy, które często zakańczają nasz obiad. Prawidłowa, dobrze zbilansowana dieta, uwzględniająca warzywa i owoce, zapewni kilkuletniemu dziecku dobry stan zdrowia i jest najlepszym rodzajem profilaktyki niektórych schorzeń. Dziecko przyzwyczajone do smaku owoców i warzyw od niemowlęstwa, będzie po nie sięgać również w wieku dorosłym. Nasz organizm nie jest w stanie magazynować witamin, więc należy codziennie dostarczać je w odpowiedniej diecie. Sposób żywienia dziecka w wieku przedszkolnym jest zależny od środowiska rodzinnego. Rodzice, którzy prowadzą zdrowy styl życia oraz przestrzegają zasad odpowiedniego żywienia są najlepszym wzorem do naśladowania dla swoich rosnących dzieci. Dlatego każdy z nas powinien zadbać o prawidłowe odżywianie. Dawaj przykład dziecku, by postępowało tak, jak Ty postępujesz, a nie tak jak mówisz, że powinno być. Namawianie dziecka i zachęcanie do jedzenia owoców i warzyw jest marne, kiedy

w tym samym czasie rodzice zjadają w pośpiechu po pracy kupioną pizzę, czy odgrzewając gotowe danie w mikrofalówce. Dlatego ważne jest wykonywanie czynności zdrowych, bo wiemy, że dziecko uczy się tego, co my czynimy. Wspólne posiłki bogate w witaminy przysporzą dziecku więcej radości, niż wmuszanie w niego czegoś rodzice sami nie jedzą. Należy utrzymywać u dziecka dobre nawyki. Dziecko warto angażować w zakupy zdrowych produktów spożywczych, uczyć układania zdrowego jadłospisu i przygotowywania podstawowych zdrowych posiłków. Ozdabianie kanapek kolorowymi warzywami to wspaniała zabawa i okazja do zapewnienia przedszkolakowi zdrowego posiłku. Dziecko powinno znać i odróżniać potrawy zdrowe od tych, których należy unikać oraz wiedzieć, dlaczego. Zapewnij dziecku dostęp do zdrowych produktów, aby w każdej chwili mogło po nie sięgnąć. Niskotłuszczowe produkty mleczne, są niezbędnym elementem diety dziecka. Stanowią bardzo ważne i podstawowe źródło wapnia oraz białka. Dla dziecka w wieku przedszkolnym wybieraj jednak już produkty mleczne ze zmniejszoną zawartością tłuszczu bez dodatku cukru. Warto też zachęcać dzieci w tym wieku do kreatywnego nakrywania do stołu i uczyć je dobrych manier. Ważne jest, aby przedszkolaki znały i stosowały zasady właściwego spożywania posiłków, wspólnie z rówieśnikami w przedszkolu, ale te w domu z rodziną – przy stole, a nie przed telewizorem! Propaguj u dziecka aktywność fizyczną oraz bierz w niej udział. Zabierz dziecko na spacer, na przejażdżkę rowerem, lub pograj z nim w piłkę. Ogranicz siedzący tryb życia przed komputerem i telewizorem do minimum. Nie instaluj tych urządzeń w pokoju dziecka, aby się od nich nie uzależniały.

Od 7 kwietnia do 30 czerwca w naszym przedszkolu będziemy realizować projekt **Akademia Zdrowego i Bezpiecznego Przedszkolaka**, który ma utrwalenie wśród rodziców, dzieci oraz personelu przedszkolnego wiedzy o tym, jak zdrowo się odżywiać, jak dbać o sprawność fizyczną, jak bezpiecznie i aktywnie spędzać czas wolny.

opracowanie na podstawie źródeł internetowych: Katarzyna Dziubich, Hanna Betlińska

Co słyszeć w grupach?

U Muchomorków

Dzieci z grupy Muchomorki w drugi semestr roku szkolnego weszły w nastrój karnawałowy. W pięknych strojach brały udział w balu, który z pewnością na długo zapadnie w ich pamięci. W każdym miesiącu staraliśmy się przeprowadzać różne doświadczenia i eksperymenty np. kolorowy wulkan, mleczna tęcza, butelka, która dmucha balony, malowanie na lodzie oraz wiele innych. Takie zajęcia sprawiają dzieciom mnóstwo radości, uczą spostrzegawczości, koncentracji uwagi i wyciągania wniosków. Na dzień 8-go marca chłopcy wraz z rodzicami przygotowali dla dziewczynek niespodzianki wśród, których znalazł się również kwiatek. Przed świętami podczas tygodnia kujawskiego dzieci przypomniły sobie tradycje i zwyczaje naszego regionu oraz piosenki, przyśpiewki i tańce, które rodzice podziwiać mogli podczas prezentacji. O naszych dzieciach pamiętał również

zajęcek wielkanocny. W natłoku zajęć prowadzone są także obserwacje końcowe, o których rodzice zostaną poinformowani. Wiosna rozgościła już na dobre, więc dzieci dużo czasu spędzają na spacerach i zabawach na przedszkolnym placu zabaw. Do końca roku szkolnego zostało już niewiele czasu i chcemy wykorzystać go bardzo aktywnie. Zaplanowane są wyjazdy do Kruszwicy, do Ślesina „na kuleczki”, do agroturystyki w Połajewku z okazji Dnia Matki, Dnia Rodziny, do teatru. Trwają również przygotowania do kolejnego XVIII Pikniku Rodzinnego, ale pierwszego w nowym przedszkolu. Zapraszam wszystkich rodziców do współpracy, a wszystkim, którzy angażowali się w życie grupy – DZIĘKUJĘ.

Elżbieta Doręda

Motyle cieszą się wiosną...

Wiosna to przepiękny czas w przyrodzie. Nasze przedszkolne Motyle rozwinęły skrzydła. Są coraz większe i mądrzejsze. Za nami występy i zajęcia podczas tygodnia kujawskiego. Odebraliśmy kolejną lekcję historii, poznaliśmy bliżej nasz region, każdy z nas wie już doskonale gdzie mieszka i jakie są jego korzenie. Śpiewanie i taniec na kujawską nutę oraz dawne zabawy, zwyczaje i jedzenie niezwykle przypadło nam do gustu. Niedawno również przedszkole odwiedził pasjonat węży, który oswajał nas z węzami i prezentował jednocześnie wiedzę na temat tych niezwykłych zwierząt. Nasze Średniaki uczestniczyły również w występie cyrkowym zgłębiając tajniki magii i akrobatyki.

Przed Motylami oprócz beztróskiego cieszenia się słońcem i świeżym powietrzem, czyli zabaw na placu i łące, jeszcze wiele atrakcji i wyzwań. Planujemy wycieczkę do sali zabaw w Ślesinie oraz wyjazd do teatru. Chcemy również spędzić trochę czas z rodzicami i podziękować im za wszystko, organizując rodzinne popołudnie w przedszkolu. Planujemy wspólny poczęstunek, gry i zabawy na świeżym powietrzu oraz wręczenie upominków, wcześniej pieczolowicie przez nas przygotowanych. Nie zapominamy jednocześnie o nauce i zabawie, gdyż połowa Motyli już po wakacjach idzie do szkoły. Dzieci chętnie bawią się literami, nieświadomie ucząc się alfabetu i przygotowując do pisania, a bawiąc się głoskami i sylabami przygotowują się do czytania. O wydarzeniach, które nastąpią jeszcze w przedszkolu będziemy informować rodziców na bieżąco. Warto być przedszkolakiem, super być Motylem ☺.

Magdalena Gregor

Wiosennie i wesoło u „Pszczółek”

Nadeszła długo oczekiwana wiosna, którą powitaliśmy na wspólnej przedszkolnej uroczystości prezentując przedstawienie pt. „Cztery pory roku”. Wraz z wiosną nadeszły też częstsze spacery i zabawy na świeżym powietrzu. „Pszczółki” tak długo na to czekały. Każde wyjście na plac zabaw sprawia im radość, uwielbiają biegać, bawić się w zabawy kołowe ze śpiewem i z chustą animacyjną.

„Pszczółki” to urodzeni artyści. Uwielbiają wszelkie występy na forum grupy, przedszkola i środowiska. Ostatnio było ku temu kilka okazji: Powitanie Wiosny, Prezentacje Umiejętności Regionalnych oraz występ w Radziejowie na podsumowaniu akcji charytatywnej „Dzieci – Dzieciom”. We wszystkich tych występach dzieci stanęły na wysokości zadania i zaprezentowały się jak na dojrzałych przedszkolaków przystało.

Już niedługo maj, a wraz z nim czas wycieczek bliższych i dalszych. Czekają nas wyjazdy do Ślesina, Kruszwicy oraz Włocławka (II Przegląd Dziecięcych Grup Tanecznych

„Na Kujawską Nutę”). W czerwcu natomiast planujemy zorganizowanie Dnia Rodziny w gospodarstwie agroturystycznym.

Jako pięciolatki cały czas przygotowujemy się do rozpoczęcia nauki w „zerówce” – ćwiczymy analizę i syntezę słuchową, układamy i opowiadamy historyjki obrazkowe, doskonalimy sprawność manualną i grafomotoryczną. Z niecierpliwością czekamy też na Piknik Rodzinny i niezapomniane przeżycia związane z występem na dużej scenie oraz na ogrom czekających nas atrakcji. Do pomocy w organizacji Pikniku zapraszamy wszystkich chętnych rodziców.

Dorota Kurant

Jagódki to my

Minęły kolejne miesiące naszej przedszkolnej zabawy. Jak zawsze wiele się w naszej grupie wydarzyło i to za sprawą kochanych rodziców. W sali pojawiły się nowe wspaniałe kąciki. Doposażyliśmy nasz „mały świat” w narożnikowy materac, który postawiliśmy w Kąciku książki, zamówiliśmy siedziska „Emocje” i „Cyfry matematyczne”. Na ścianie pojawiło się manipulacyjne „Drzewo” i „Ślimak”, dzięki którym ćwiczymy paluszki i rączki. Wszyscy znakomicie bawimy się podczas różnorodnych zajęć plastycznych, choć cięcie nożyczkami nie jest naszą mocną stroną, to nie poddajemy się i staramy się wycinać, wycinać, wycinać...

Jesteśmy też coraz bardziej samodzielni i wystarczalni. Lepiej radzimy sobie w szatni, łazience i podczas spożywania posiłków. Najbardziej uwielbiamy wszystkie zabawy muzyczne, ruchowe i taneczne. Jesteśmy urodzonymi „tancerzami”, a nasz talent mogli wszyscy podziwiać podczas „Pokazu umiejętności regionalnych”.

Na co dzień jesteśmy niezwykle radosni, żywiołowi, spontaniczni. Zawsze skorzy do zabawy i do nauki. Ciekawi nas świat. Lubimy nowe wyzwania, zadania, eksperymenty i podróże. Wyruszamy na wycieczkę autokarową do Ślesina i Kruszwicy. Korzystając z okazji jeszcze raz dziękujemy rodzicom, którzy pomogli nam w urządzeniu kącików w naszej sali. Szczególne podziękowania należą się rodzicom **Gabrysi Z. i Antosi K.**

Ewa Staszak

„**ŚLONECZKA**” chodzą do przedszkola drugi rok, więc coraz lepiej się znają i nawiązują przyjaźnie. Starają się być dla siebie miłe, są wdrażane do szanowania swojej pracy i pracy kolegów oraz uczą się samodzielności, jak również współdziałania, dokonywania wyborów i dostrzegania możliwości pójścia na kompromis. Starają się przestrzegać opracowanego kodeksu zachowania. Kładziemy nacisk na przestrzeganie przedszkolnych zasad współżycia w grupie rówieśniczej. Przyswajamy nawyki kulturalnego i serdecznego zachowania się wobec kolegów. Uczymy się myśleć, mówić, słuchać i rozumieć. Dodatkowo dzieci mają możliwość uczęszczania na zajęcia z języka angielskiego, z religii oraz rytmiki. Najważniejsze, by każdy dzień sprawiał dzieciom radość, a na ich twarzach był zawsze widoczny uśmiech. Podstawę działalności dzieci stanowi zabawa, dzięki której zdobywają doświadczenia, wiadomości, umiejętności, sprawności.

Elżbieta Sobieraj

Biedroneczki

Jesteśmy ciekawi świata i interesujemy się wszystkim co nas otacza. Poznaliśmy już przedszkole, nasze Panie i rówieśników, z którymi spotykamy się codziennie. Dużo czasu spędzamy na wspólnej zabawie, ale pamiętamy również o rozwijaniu umiejętności samoobsługowych. W naszej grupie uczymy się zgodnie bawić, dbać o zabawki, ładnie zjadać posiłki, dbać o czystość i porządek. Podczas zajęć staramy się skupić uwagę, żeby poznać wiele ciekawych rzeczy. Uczymy się tańczyć, śpiewać, rysować i malować, budować przeróżne budowle podczas zabaw konstrukcyjnych. Miło spędzamy czas w naszej sali, bawiąc się w kąciakach zainteresowań: książki, lalek, przyrody. Nasz dzień zajmują także wesołe zabawy w kąciakach tematycznych. Bawiliśmy się już w kąciakach związanych z tematyką dinozaurów, sklepów (spożywczy, drogeria), zdrowotną (apteka, lekarski). Odwiedziliśmy Cukiernię i Ośrodek Zdrowia gdzie zapoznaliśmy się z pracą cukiernika, pielęgniarki i lekarza. Obecnie ogromną frajdę sprawia nam kącik farmerski i zabawy związane z życiem na wsi. Planujemy poznać tajniki pieczenia chleba podczas zajęć z rodzicami. Wybieramy się także na warsztaty kulinarne do pizzerii. Bardzo chętnie eksperymentujemy, uczestniczymy w zajęciach badawczych. Dużo radości sprawiają nam spacer i zabawy na placu przedszkolnym, gdzie rozładowujemy pokłady naszej energii. Po intensywnej pracy i wielu wrażeniach związanych z odkrywaniem otaczającego świata, chętnie odpoczywamy słuchając kołysanek lub bajek. Od 7 kwietnia uczestniczymy w projekcie **Akademia Zdrowego i Bezpiecznego Przedszkolaka**, natomiast w maju wybieramy się do sali zabaw w Ślesinie.

Kochani Rodzice z okazji zbliżających się **Imienin Książki** serdecznie zapraszamy do czytania bajek, baśni i wierszy.

Katarzyna Dziubich

Kącik logopedyczny

Mowa społeczna u dzieci w wieku przedszkolnym

Dziecko w wieku przedszkolnym wkłada wiele trudu w proces opanowania mowy, szczególnie jeżeli przyjdzie mu eliminować różne jej zaburzenia. W tym okresie zaczyna się kształtowanie świadomości językowej. Dziecko musi nauczyć się wymawiać słowa, a oprócz tego kojarzyć z nimi znaczenia. Tylko w ten sposób słowa staną się symbolami osób, przedmiotów, czynności i zjawisk, które reprezentują.

Rozwijanie słownictwa łączy się nierozdzielnie z kształtowaniem poprawności gramatycznej, co jest warunkiem komunikatywnej, prostej, zwężonej i obrazowej wypowiedzi. Aby mowa dziecka stała się mową społeczną, komunikatywną, niezbędna jest umiejętność nazywania przedmiotów, które się spostrzega, ich właściwości, ujmowania w procesie zdaniotwórczym stanów i czynności za pomocą słowa oraz stosunków wyrażanych formami gramatycznymi. Cele kształcenia mowy i myślenia dziecka można ująć w kilka kategorii. Do najważniejszych zaliczamy:

- a) rozwijanie komunikatywnej, a więc społecznej mowy,
- b) rozwijanie mowy jako czynności umysłowej, związanej z całokształtem procesów intelektualnych,
- c) kształtowanie doznań estetycznych, budzenie wrażliwości na piękno i poprawność mowy,
- d) przygotowanie dzieci do nauki w szkole.

Sposób komunikowania się dzieci ma ścisły związek z otoczeniem, w jakim wychowuje się dziecko. Rozwojowi mowy sprzyja tzw. mówienie towarzyszące, czyli łączenie działania ze słowami. Dzięki różnym opowieściom wprowadzamy dziecko w tajniki znaczenia wyrazów, stosując jednocześnie odpowiednie formy gramatyczne: przypadki, liczby, rodzaje, czasy, tryby i strony. Dziecko kończące przedszkole powinno mieć rozwiniętą chęć opowiadania, a także znać radość mówienia i porozumiewania się.

Zadaniem dorosłego jest pomóc dziecku w dostrzeżeniu związku między światem rzeczy i słów. Środkiem do tego są np. zabawy i ćwiczenia językowe połączone z działaniem. W działaniu mówienie jest naturalną potrzebą komunikowania się. Zachęcamy dzieci do stawiania pytań. W praktyce dnia codziennego najczęściej dorośli zadają pytania, a dziecko na nie odpowiada. Rzadziej postępuje się odwrotnie, stąd nieumiejętność formułowania pytań.

Od rozwoju mowy zależą w dużej mierze sukcesy edukacyjne dziecka. Póki dziecko nie będzie w stanie wyraźnie i czysto artykułować wymawianych wyrazów, nie będzie miało czegoś do powiedzenia, nie będzie umiało wypowiedzieć swych myśli, opowiadać o czymś lub zadawać pytań w sposób zrozumiały dla innych, rozpoczynanie nauki czytania nie ma żadnego sensu.

Mowa wszystkich osób z otoczenia dziecka, wywiera wpływ na kształtowanie się mowy dziecka. Prawidłowa mowa dorosłego ułatwia dziecku pojmowanie treści, zachęca do uważnego słuchania, a oprócz tego wywołuje mimowolne naśladownictwo sposobu wypowiadania się. Jest ważnym elementem rozwoju mowy dziecka.

Oto kilka gier i zabaw językowych, które na pewno spodobać się dziecku i sprawią radość każdemu uczestnikowi zabawy.

1. Nowe słowa – dzieci lubią wymyślać nowe słowa, a dzięki tej zabawie dziecko wyzwoli swoją inwencję twórczą, nauczy się dobierać słowa podobnie brzmiące oraz rymujące się. Spróbuj zabawić się z dzieckiem w tworzenie nowych słów, ale opierając się na słowach już znanych maluchowi. Przykładem może być wyliczanka, którą zacytuj dziecku na początku zabawy:

Zosia berosia berwicy kotosia
Staszek berwaszek, berwicy kataszek

Ta zabawa językowa wyzwala inwencję twórczą, uczy dziecko dobierać słowa podobnie brzmiące, rymujące się.

2. Pudełko z rękawiczkami – zabawa, która uczy segregowania i wybierania jednakowych przedmiotów, utrwała pojęcia „para”, „do pary” i ćwiczy formułowania zdań. Do dużego pudełka albo koszyka wrzuć wszelkie rękawiczki, jakie znajdziesz w domu: letnie i zimowe, damskie, męskie, rękawiczki przeznaczone do pracy w ogrodzie, do sprzątania i zmywania, chirurgiczne, narciarskie, z jednym palcem, dziecięce itp. Pozwól maluszkowi

pobuszować w pudełku, ale poproś go, aby posegregował je do pary, jednocześnie określając, jakie jest ich przeznaczenie, kto je nosi itp.

Zabawa ta to nauka segregowania i wybierania jednakowych przedmiotów, utrwalenie pojęcia „para”, „do pary”, ćwiczenie formułowania zdań.

3. Co tam jest? – To gra, która wzbogaci słownictwo waszego dziecka, pobudzi ich wyobraźnię i pomysłowość oraz nauczy logicznego myślenia. Można się w nią bawić niemal wszędzie: w poczekalni, na spacerze, w domu. Ty rozpoczynasz zabawę i pytasz dziecko, na przykład: – Co jest w domu? – Kuchnia – może odpowiedzieć maluch. – Co jest w kuchni? – Szafka. – A w szafce? – Szuflada. I tak dalej, i tak dalej. Pytania i odpowiedzi mogą być „na serio”, ale mogą też być żartobliwe, nonsensowne lub fantastyczne, np. – Co jest w butelce? – Duszek. – A co jest w duszku itp.

Proponowana gra wzbogaca słownictwo dziecka, pobudza wyobraźnię i pomysłowość, uczy logicznego myślenia.

4. Dziury w pamięci – gra, dzięki której wasza pociecha poprawi pamięć słuchową oraz prawidłową wymowę. Wybierz któryś z wierszyków albo piosenkę szczególnie lubianą przez Twoje dziecko. Zaczynaj śpiewać lub recytować i nagle stop!... Nie wiesz, co dalej. Dziecko „podrzuca” ci tekst, zadowolone i dumne, że lepiej go pamięta. Gra ćwiczy pamięć słuchową, prawidłową wymowę, można się w nią bawić niemal wszędzie.

5. Konkurs dla gaduł – dziecko stara się przypomnieć sobie i wyartykułować jak najwięcej słów.

Na początek pierwsza tura konkursu dla gaduł może trwać 10 lub 15 sekund. W tym czasie, na dany sygnał, uczestnicy muszą jednym tchem powiedzieć jak najwięcej słów jakie im przyjdą do głowy. Wszelkie tematy są dozwolone, ale nie wolno powtarzać ani wymyślać słów całkiem nowych. To wcale nie jest łatwe, trzeba mieć język nieźle wyćwiczony, żeby podołać temu zadaniu.

Są to ćwiczenia językowe – dziecko stara się przypomnieć sobie i wyartykułować jak najwięcej słów.

6. Bartosz – Dziecko w czasie zabawy poprawi sobie humor i wyczuje komizm sytuacyjny poprzez powtarzanie rymowanki.

Jak się masz, Bartoszu?

- Gąsiora mam w koszu.

- Jak dzieci, jak żona?

- To gąsior, nie wrona.

- Jak żona, jak dzieci?

- Związany, nie poleci.

- Czyście głuchy, czy głupi?

- Może go kto kupi!

Ten prze zabawny dialog prowadzisz z dzieckiem: najpierw ty zadajesz pytania, a potem role się odwracają. Możecie go powtarzać kilka razy, aż maluch nauczy się rymowanki na pamięć.

Powtarzanie rymowanki nie tylko ćwiczy pamięć, ale wyrabia w dziecku także poczucie humoru.

7. Bliźniacze słowa – dziecko uczy się uważnego słuchania i koncentracji, wyrabia pamięć słuchową oraz ćwiczy refleks. W pociągu, samochodzie, a także w domu, zabaw się z dzieckiem w wykrywanie identycznych słów. Zaczynij opowiadać dziecku jakąś zajmującą historijkę lub po prostu wymieniaj jednym tchem słowa, które przyjdą ci do głowy. Od czasu do czasu powtórz któreś słowo a mały detektyw od razu musi je wyłowić i zareagować.

Zabawa ta wyrabia pamięć słuchową, uczy uważnego słuchania i koncentracji.

8. Król śpi – Zabawa jest ćwiczeniem językowym, uczy mówienia chórem, wyzwala pomysłowość, a także daje możliwość popisania się umiejętnościami imitatorskimi. Król(mama, tata, dziecko) decyduje, co robią jego poddani. A oni, zapatrzeni w króla, powtarzają jego gesty i czynności, głośno je komentując. Na przykład:

- Król drapie się w głowę – mówi zachwycony chór poddanych i również drapie się w głowę.
 - Król zamknął oczy – oznajmiają zgodnym chórem poddani i zamykają oczy.
- Co jakiś czas następuje zmiana króla.

Zabawa ta jest ćwiczeniem językowym, uczy mówienia chórem, wyzwala pomysłowość, a także daje możliwość popisania się umiejętnościami imitatorskimi.

Literatura:

1. M. Bogdanowicz, B. Kisiel, M.Przasnyka – Metoda Weroniki Sherbone w terapii i wspomaganie rozwoju dziecka, WSiP, Warszawa 1978
2. Z. Bogdanowicz – Zabawy i gry dydaktyczne dla przedszkoli. WSiP, Warszawa, 1990
3. W.J. Dyner – Zabawy tematyczne dzieci w domu i przedszkolu. Ossolineum, Wrocław, 1983
4. A. Kalinowski – Mamo, tato, baw się z nami. Nasza Księgarnia, Warszawa, 1987
5. L.A. Wengier (red) – Gry dydaktyczne dla dzieci w wieku przedszkolnym. WSiP, Warszawa, 1984

Co powinien umieć mówić przedszkolak?

Rozwój mowy cechuje się pewnym prawidłowościami. Dzieci w wieku około 3 lat wchodzą w okres zdania, a to znaczy, że posługują się prostymi zdaniami, także pytającymi i przeczącymi, posługują się wieloma słowami – ich zasób to około półtora tysiąca.

Cztero- i pięcioletek wchodzi w okres swoistej mowy dziecięcej – mówi coraz bardziej skomplikowanymi zdaniami, zrozumiałe dla innych, choć często używa charakterystycznych dla tego okresu neologizmów dziecięcych.

Dzieci rozwijają się w różnym tempie, jednak przed ukończeniem przedszkola, każde dziecko powinno, między innymi:

- zwiększyć swoje słownictwo do 3 – 4 tysięcy słów,
- różnicować słownictwo i stosować je adekwatnie do sytuacji,
- opanować podstawowe reguły składni,
- znać typowe formy gramatyczne,
- opowiadać krótko i zrozumiale o obrazku, ale też o sytuacji,
- zadawać pytania, prosić, zabraniać,
- budować zdania złożone, składające się z kilku słów,
- odtwarzać własnymi słowami historijkę,

- rozpoznawać początek, środek i koniec bajki, opowieści,
- zapamiętywać i powtarzać słowa, zdania, wierszyki, piosenki,
- wymawiać prawidłowo głoski (nadal trudności może sprawiać sz, ż, cz, dż oraz r),
- dopasowywać obrazek do pierwszej głoski w nazwie (np. „kot” do „k”),
- dobierać rymujące się wyrazy,
- rozpoznawać zapis - swoje imię, ale też proste wyrazy, jak „mama”, „tata”,
- określać, gdzie książka ma początek i koniec, a tekst górę i dół.

Opanowanie tych umiejętności można wspierać poprzez:

1. Robienie min przed lustrem – ćwiczą one narządy artykulacyjne: wargi, język, policzki.
2. Puszczanie baniek mydlanych, zdmuchiwanie piórka z ręki, nadmuchiwanie baloników itp. ćwiczenia oddechu.
3. Zabawy do rytmu muzyki – nie tylko taniec, ale i maszerowanie, podskakiwanie, machanie rękami.
4. Zabawy ruchowe – naukę poruszania się w sposób inny niż zawsze: chodzenie/skakanie bokiem i do tyłu, stawianie stopy za stopą, chodzenie na czworakach – normalnie i w pozycji odwróconej (brzuchem do góry), skakanie jak żabka i dreptanie jak kaczuszka.
5. Ćwiczenie ruchów naprzemiennych, to znaczy prawa ręka i lewa noga – można je podnosić, machać nimi, dotykać ręką kolana lub kostki, wykonywać jednoczesny ruch w bok. Oczywiście, ćwiczenie robimy zamiennie – raz prawa ręka i lewa noga, a potem lewa ręka i prawa noga.
6. Powtarzanie sekwencji ruchów, na przykład: połóż ręce na głowie, na ramionach, a potem wyciągnij je wyprostowane przed siebie. W miarę jak dziecko wprawia się w ćwiczeniu, sekwencje mogą być coraz bardziej rozbudowane.
7. Nauka na pamięć rytmicznych wierszyków i rymowanek, a następnie poruszanie się do nich (na przykład maszerowanie i zmiana kierunku ruchu (dwie osoby muszą się trzymać za obie ręce) do wierszyka „siała baba mak”).
8. Układanie „rytmicznych” wzorów graficznych – można zakupić odpowiednie pomoce (zwykle są to różne kształty w kilku kolorach oraz karty z wzorami, które trzeba odtworzyć), ale można też układać na ścieżce w parku wzór z kasztanów i żołądzi, na dywanie z kolorowych samochodzików czy na drewnianej tacce z makaronów i koralików.
9. Rozpoznawanie i nazywanie dźwięków – tych naturalnych, jak i wytwarzanych przez człowieka. Można słuchać ptaków w naturze, a potem sprawdzić czy dobrze go rozpoznaliśmy (jest wiele stron internetowych z nagranymi odgłosami zwierząt). Warto też słuchać brzmień różnych instrumentów i nasłuchiwać dźwięków otoczenia.
10. Zabawy słowami: co się zaczyna na „o”? Wymień wyrazy, które się kończą na „u”. Co się rymuje do „trawa”? Jakie słowo chowa się w „serce”?
11. Niezależnie od tego, czy dziecko uczy się w przedszkolu liter czy nie, pisz imię dziecka, podpisuj z nim obrazki i odpowiadaj na pytania typu „co to za litera”, które z pewnością się pojawią.
12. Czytajcie jak najwięcej. Bogata biblioteczka, w której stoi mnóstwo wielokrotnie przeczytanych z dzieckiem książek, to najlepsza gwarancja prawidłowego rozwoju mowy dziecka.

Opracowanie na podstawie literatury i źródeł internetowych B. Pawłowska